

NORMKREATIVITET

under utbildningsåret **2019-2020**

Fasanens förskola kummingatan 49 Uppsala

Normkreativitet Fasanens förskolas fokus

1. Bakgrund

Normkreativitet betyder att kreativt arbeta för att synliggöra, medvetandegöra, förändra och utveckla rådande normer. Fasanens förskolas mål är att arbeta normkreativt, ett utvecklingsarbete som startade 2018. Vi har nått målet när det normkreativa arbetssättet syns i vårt systematiska kvalitetsarbete och alla anställda i barngrupp har en utvecklad kunskap och förmåga att aktivt medvetandegöra, synliggöra och utmana rådande normer och arbetssätt för kollegor, barn och föräldrar i vårt dagliga arbete på förskolan.

1.1 Läroplan för förskolan Lpfö18

En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten. Verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt ska delta i samhällslivet

1.2 Fasanens pedagogiska plattform beskriver grunden för arbetet på Fasanens förskola

Ett styrdokument som varje anställd ska följa. Detta arbete ingår i vårt systematiska, kontinuerliga kvalitetsarbete (SKA). Utifrån läroplanen förtydligar vi våra värderingar som grundar sig i Reggio Emilias filosofi

Pedagogiska ställningstaganden <i>Det här är viktigt i ditt arbete mål för utbildningen</i>	Konsekvenser för fasanens arbetssätt - vad betyder det för varje pedagog? <i>syfte med utbildningen</i>	praktiskt- hur gör vi detta? Vad händer då? <i>metod</i>	referenser teorier Fasanen bygger sitt ställningstagande på
Fasanen arbetar normkreativt Varje barn har rätt att bli respekterad och bekräftad i sin identitet Vi har ett gemensamt ansvar för allas möjlighet att bli förstörd, förstå, inkluderas, berikas och utvecklas	Du utvecklar ständigt din kunskap och förmåga att möta varje människa Vi utmanar rådande begränsande normer Vi ser olikheter som en tillgång	Vi utvecklar varandra genom film, observation och feedback Vi arbetar med en mångfald av litteratur, bilder, sånger, musik, dialog och text där många olika människor blir representerade	boken: <i>Normkreativitet i förskolan</i> , Karin Samson Ted talk: Chimananda <i>The danger of a singel story</i> <i>100 språkens betydelse</i> , Loris Malaguzzi

1.2 Mål för Fasanens förskolas utbildning verksamhetsåret 2019 - 2020

Tidigare års arbete (se utvärderingen 2018-2019) har ökat alla pedagogers medvetenhet om normkritikens betydelse och betydelsen av sitt eget handlande

- Vad har vi lärt oss efter ytterligare ett år?

Det nya målet detta år har varit att varje anställd tillsammans med sitt arbetslag ska utveckla sin egen och sina kollegors kunskap och handlande i det vardagliga arbetet på Fasanen.

När alla pedagoger arbetar aktivt för att medvetandegöra, synliggöra och utmana rådande normer och arbetssätt för kollegor, barn och föräldrar

1.3 Några av de metoder som används

Att analysera pedagogernas förhållningssätt genom film är en bra metod som vissa arbetslag genomfört, en annan metod som ger bra resultat är överenskommelser som arbetslaget tillsammans tar fram (genom teoretisk grund) som är viktig och som de hjälper varandra att omsätta i praktiken.

2. Nya lärdomar

Nya lärdomar är för några anställda inte nya, men här kommer flera exempel på lärdomar anställda förvärvat under 2019 – 2020

Genom boksamtal, där pedagogen läser vald bok och pratar i smågrupper med barnen, då kommer alla till tals. Barnet blir lyssnad på och får möjlighet att uttrycka sin erfarenhet, fråga, eller åsikt. Vi pedagoger ställer öppna frågor kring boken, där inget ”rätt” svar krävs, utan det viktiga är att våga uttrycka sin tanke. Böckerna vi väljer att läsa och diskutera erbjuder många funderingar kring rådande normer, som begränsar oss. Känslor är andra ämnen som vi lyfter i boksamtalen. Vårt mål med boksamtalen är att få oss att tänka nytt och förstå sig själv och andra. Förstå att verkligheten kan se olika ut för olika människor.

Med hjälp av fantasi levde vi oss in i och försökte förstå andras känslor och verklighet. Barnen hittade på nya kreativa på lösningar på de dilemman vi dramatiserar med ”kompisdockorna”. *Exempel: Sex barn leker tillsammans men det finns bara två metspön. Hur kan vi göra så det blir rättvist?* Genom detta vill vi vidga normer och få barnen förstå vad demokrati innebär för möjligheter och ansvar. Ibland kan barn skratta åt något som, vi tror, att de upplever som ”konstigt”. Tidigare har vi bemött dessa ”skratt” med att säga att ”- Jo, så kan det vara” och förklara våra olikheter... Efter att ha reflekterat över att vi genom detta, ”befäster” begränsande normer genom att ”förstå” vad det är barnen skrattar åt. Istället ställer vi nu, utan att skuldbelägga barnet, en oförstående fråga över vad de skrattar åt. Inte förrän barnen ”uttalar” den begränsande normen bemöter vi den.

Med hjälp av observationsmaterialet delar vi medvetet in barngruppen på olika sätt under utbildningen så att olika rådande normer bryts. Liksom förändringar i lekmiljön, så barnen blir utmanade till nya möten och får öva sig i turtagning, regler och demokrati. Så att det inte är ålder, genus eller annan norm som styr och stoppar barnen.

Idag sker ett medvetet urval till all synlig dokumentation så alla barn syns och blir representerade

Några anställda påverkades efter en genusföreläsning med forskning som visade att pojkar i mycket högre grad än flickor beskrevs som aktiva. Den minst aktiva pojken beskrevs i pedagogisk dokumentation som mer aktiv än den mest aktiva flickan. Det visade sig också i forskarens resultat att alla förskolor som hon besökt hade fler dokumentationer av pojkar än av flickor i sina miljöer.

I grupper med språkstarka barn har pedagogernas överenskommelser givit även de tysta barnen ett större utrymme. -Jag ser

barnens delaktighet i dokumentationer på ett nytt sätt.

Under detta utbildningsåret har vi fördjupat vår medvetenhet om att snabbt upptäcka rådande normer i barngruppen och att snabbt göra ändringar på ett kreativt sätt. Nya maktnormer uppstår hela tiden i barngruppen och behöver bemötas omedelbart på ett kreativt och reflekterande sätt.

-Idag vet vi att normkritik synliggör normer inte förändrar, att normkreativitet utvecklar och vidgar rådande normer

-Vi kan inte se om vi nått målet, men vi ser att sättet att se på normer är olika i vårt arbetslag, vissa ser åldersnormer andra ser genus, vilket ger oss ett mer mångfacetterat arbetssätt

-Vi har en bra grund genom det vi läst och diskuterat.

-En viktig lärdom för oss är att normer går i varandra, det går ej att se dem separat.

Intersektionalitet är ett analytiskt perspektiv som visar hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls i samspel mellan bl. a. ras/ethnicitet, kön/genus, funktionsvariationer, klass, ålder, sexualitet och religion.

-Jag arbetar med kollegor med hög kompetens, tidigare drev jag den normkreativa diskussionen, idag får jag gehör för det jag säger. Jag har fått andra utmaningar här på Fasanen. Vi gör det här tillsammans.

-Det är svårt med normer, det känns övermäktigt.

-Jag brottas med makt som pedagog, när och hur ska en ta den? Hur förklarar jag det så att det inte blir fel? Vi har ett stort ansvar. Vi pedagoger har normer och barnen har normer, hur kan vi mötas? Förskolan är barnens samhällsarena.

-Diskussioner om makt, hur den används bland barn och hur vi pedagoger använder vår makt.

-Jag har utvecklat mitt sätt ifrågasätta maktnormer.

Jag har börjat tänka mer på olika normer. Förut tänkte jag mer på genus. Jag har idag ett breddat perspektiv.

-Vi hörde oss själva i filmerna, vi såg att den verbala normen var stark. Veli Tuomas språkprinciper (som vi fördjupade oss i under ett personalmöte) påverkade oss så mycket att det gick överstyr, vi såg att vi pratade för mycket.

-Representation har vi arbetat med men vi har inte förklarat det för barnen. Vi ändrar i miljön och breddar men diskuterar inte med barnen. För att en förändring ska ske måste barnen vara med.

-Diskussionerna om representation har utvecklat hur vi ser på de olika dokumentationerna. Det har också lyft analyserna i vår utvärdering.

-I våra sånger byter vi ut ord eller vem som har huvudrollen, för att gå ifrån normen och utmana könsstereotyper och skapa mångfald i sångerna.

3. Slutsats av Fasanens förskolas fokus

Idag har alla anställda i barngrupp en utvecklad kunskap och förmåga att aktivt medvetandegöra, synliggöra och utmana rådande normer och arbetssätt för kollegor, barn och föräldrar i vårt dagliga arbete på förskolan.

